

287
Orthopál
1923 AUGUSZTUS 15.

ERDÉSZETI LAPOK

LXII. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

8. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 15-én.

* Előfizetési díj félévre 1200 korona

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjólékok (alap. kamat vagy tagdíj) és az időnkint közzétett pótdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 37—22.)

A magyar erdei fenyőgazdaság kérdéséhez

Írta: Roth Gyula, m. kir. főerdőtanácsos és főiskolai tanár

A m. kir. közp. erd. kísérleti állomásnál való kutatásaim, valamint külföldön szerzett tapasztalataim már régebben ráterelték figyelmemet az u. n. származási kérdésre, amely „Samenprovenienz“ „provenance de graines“ címmel a külföld erdészeti szakirodalmában élénken szerepel. A származási kérdésnek jelentősége a hazai erdőgazdaságban nem csökkent, mert — ha csak Csonkamagyarországot tartjuk is szem előtt — éppen azok a területek maradtak meg, amelyeken régi idők óta nagyfontosságú az erdei fenyő és ahol az a jövőben is nagy szerepre hivatott, úgy az erdőgazdaság, mint főképpen a magkereskedelem — kivétel — szempontjából; az erdei fenyő pedig az a fafaj, amely a származási kérdésben a legnagyobb szerepet játsza.

Az erdei fenyőnek igen nagy az őseredeti elterjedési köre. Az Atlanti ocean keleti szélétől — Franciaország

Belgium, Hollandia, Anglia (Skóttland) — a skandináv félsziget és Oroszország subpoláris részeitől egészen az Alpok déli lejtőlig, a Balkán félszigetig, a Kaukázusig és az Uralig mindenütt honos. Talajban nem válogatós, így pl. hazánkban Dunántul nyugati részeinek agyagos-kavicsos dombvidékein épp oly kifogástalanul tenyészik, mint a morva menti futóhomokon vagy a Kárpátok (Liptó) mész szikláin és a szepesi hegyekben, megél még a Bary mocsarakban, a Kasna lápon és a Kárpátok egyéb ingoványos, lápos fensíkjai is.

Feltűnő, hogy a *maritim* belgiumi és hollandi termőhelyek és a *kontinentális* lengyel-orosz síkság erdei fenyői egyaránt híresek kifogástalan törzsalakjukról és fájuk elsőrendű minőségéről.

Az erdei fenyőt századok óta mesterségesen tenyésztik és terjesztik, már a középkorban kereskedelem tárgyát képezte a magja; tenyésztése és mesterséges telepítése nagyon könnyű lévén, mindenütt alkalmazták. Kétségtelennek tartom, hogy különösen Nyugat- és Északmagyarország ipari és bányavidékére, amelyek jórészt Németországból származott lakossága sűrű érintkezést tartott fenn anyországával, sok mással együtt az erdei fenyőt is behozták, mert otthon elsőrendű fának ismerték már, (a német erdők fele erdei fenyves!) hisz pl. Dekrett erdősítéseiben is eléggé szerepel az erdei fenyő.

Mivel természetes uton is nagyon könnyen terjed, az idegenből hozott magból és az őseredeti fák magjából származott erdők mindenütt keveredtek, úgy, hogy ma már lehetetlen annak megállapítása, hogy mai állományaink honnan származtak, csak az állományok növekvési viszonyaiból, a fák koronájának és törzsének alakjából, betegségek és elemi csapások ellen való ellenállási képességéből és egyéb tulajdonságaiból vonhatunk következtetéseket azok származására, egyuttal azok jövőjére.

Az igen nagyszámu kutatások és kísérletek kétségtelenül beigazolták, hogy *a klíma és termőhely évszázados egyforma behatása bizonyos tulajdonságokat érlelt a fákon,*

amelyek öröklődés útján átmennek az utódokra is. Mivel éppen az erdei fenyő szélsőségesen eltérő klimatikus és termőhelyi viszonyok között él, ennél a fafajnál feltűnően egyéni tulajdonságokat érleltek az eltérő külső viszonyok, bár botanikailag, külső jellegekben, ezek kifejezésre alig jutnak. Ha a bizonyos tulajdonságokkal bíró egyén nagyon eltérő viszonyok közé kerül, akkor a benne szunnyadó tulajdonságok és az eltérő külső viszonyok összeütközésbe jutnak, amely oly súlyos és ki nem egyenlíthető lehet, hogy a fának többé-kevésbé gyors pusztulására vezethet; kevésbé éles ellentétek vagy eltérések az állományok sinylődésében, betegségekre való hajlandóságában, vagy rossz növekvésében jutnak kifejezésre.

Ezzel magyarázható, hogy ugyanazon a termőhelyen azonos külső viszonyok között egyes állományok kifogástalanul fejlődnek, mások pedig sinylődnek és pusztulnak, vagy legalább is rosszul fejlődnek, amire számos példát láttam a Felvidéken és újabban a Dunántulon.

A dunántuli erdei fenyvesek nagyrésze kifogástalanul fejlődik, elegyetlen, vagy majdnem elegyetlen nagyobb állományokat láthatunk itt, amelyeknek törzs és korona alakja és fájuk minősége kifogástalan. Viszont ezek közvetlen közelében, hasonló talajon újabb telepítések fejlődése ki nem elégítő, a törzs, alak és korona fejlődése hibás, hónyomás, sinylődés és betegség lép fel, a csenevész fiatalos előreláthatólag a rudas kort sem fogja elérni.

Mi ennek az oka? A választ leolvashatjuk a külföldi régebbi kísérleti telepítésekről, amelyek tanulságait hazai újabb kísérleteink is megerősítik.¹⁾

Ez a válasz: *Déli klíma alól északiba, maritim vagy humid klíma alól kontinentális vagy arid klímába hoznunk a fákat nem szabad, mert a nagyon eltérő természeti tényezők hatása túlhaladja a fák alkalmazkodó képességének hatását és a fák pusztulnak vagy sinylődnek.* Erre

¹⁾ Sajnos, hogy a kísérleti állomás részéről keresztültülvitt vagy kezdeményezett telepítések részben hazánk szétdarabolása miatt elvesztek számunkra, részben elpusztultak, illetve megbízhatóságukból veszítettek.

figyelemmel régebben egyáltalán nem voltak és ezért tul a Dunán annyira jutottunk, hogy több szaktárs panaszkodott, hogy erdei fenyveseiben kénytelen felhagyni az erdei fenyő telepítésével, mert csemetekertjében tönkre teszi azt a káros tühullás, amelynek okozója a *Lophodermium* (*Hysterium*) *pinastri*, ami pedig megmarad a telepítésekből, többnyire hibás növésű, silány anyag. Ezért fekete fenyőt és Banks fenyőt telepít helyette. A fekete fenyő sok esetben megfogja állani helyét az erdei fenyő termőhelyein is, de egyrészt igényei mégsem azonosak azzal, mert első sorban meszes, kavicsos, görgeteges vagy sziklás talajra való, másrészt faanyaga sulyosabb, merevebb, kevésbé sokoldaluan használható, növekvése jóval lassabb, tehát nem nyújt teljes értékű pótlást. A Banks-fenyőtől, — amelyről külföldi csemete- és magkereskedők valóságos dicshimnuszokat zengenek — hazai viszonyaink között eddigi tapasztalataim után nem várok sokat és attól tartok, hogy a hozzá fűzött reménysegeket sulyos csalódás fogja követni. Ezeken a termőhelyeken véleményem szerint az erdei fenyőt fenn kell tartanunk és oly klimatikus válaját kell telepítenünk, amely otthon érzi magát és amelynek jó fejlődése biztos.

Ezt csak úgy biztosíthatjuk, hogy ha a természetes felujítás megfelelő felkarolása mellett azon a vidéken őshonos, illetve kifogástalanul fejlődő, egészséges, szép idősebb állományok termését használjuk csemete nevelésre. Ebben van a kérdés kulcsa, egyuttal nehézsége is.

Volt alkalmam meggyőződni arról, hogy honnan és micsoda anyagot gyűjtöttek magpergetőink megbízottjai.

Tul a Dunán sok helyen láthatunk a vasuti töltések mentén, gyepükben, elhagyott agyag- és kavicsgödrökben, felhagyott legelőkön és ritkás erdőkben földig ágas, szabadon álló, de csenevész, görbe, ágas-bogas erdei fenyőket, meg nem felelő vetőmag után megmaradt, ápolást és gondozást, egyéni válogatást is nélkülöző gyér állományokat, amelyek jóformán évről-évre bő termést hoznak. Tobozaik aprók, alig mogyorónyiak, alig van benne pár

szem ép mag. Ezek szolgáltatják a jövő erdei fenyveseink anyagát, mert természetes, hogy ezekről a pár méter magas, elcsenevészedett fákról sokkal könnyebben szedhető a termés, mint a 25—30 m. magas, $\frac{2}{3}$ -ig ágtiszta fákról.

Ebben az elkorcsosult fából szedett magban egyesül az idegen klíma alól hozott örökölt tulajdonság — amely az itteni klímával össze nem fér — a fejlődés silányságával; nem csoda, ha a belőle keletkező csemete itthon sem váltja be az erdőgondnok reményeit, külföldre kerülve, Német-, Lengyel- és Oroszországban pedig még jobban rontja a nyugatmagyarországi erdei fenyőmagnak már eléggé tönkretett hírét.

Nyugatmagyarország ősi erdei fenyőgazdasága és az abból élő magkereskedelem eléggé fontos tényezői hazánk közgazdaságának, ezeknek pedig romlását okozzák a fent vázolt viszonyok és nagy érdekek jövője követeli tőlünk, hogy reparáljuk a meglevő visszasságokat.

Figyelembe véve a külföld — Svéd- és Németország példáját, a következő rendszabályokat vélném szükségessé. Nem zárkozhatom el azonban egyrészt annak beismerése elől, hogy sokkal könnyebb az intézkedések papíron való vázolása, mint azoknak a gyakorlatban való hatásos keresztülvitele; — másrészt tisztában kell lennünk, azzal is, hogy — mert a beporzás lehetőségeit sem akadályozni, sem kiszámítani, sem megismerni nem tudjuk — még a legjobb esetben is évtizedekre terjedő következetes munka nyújthat csak biztos eredményt. Nemcsak a behozott idegen, ide nem való fáknak, hanem ezek utódjainak is ki kell előbb pusztulniok, csak azután érünk célhoz!

Az első a toboz és magbehozatal eltiltása. Hogy a mai viszonyok között honnan jöhetne be erdei fenyőmag, megítélni nem tudom. Régebben csak francia behozatalról lehetett szó, ami teljesen értéktelen anyagot hozott. Ma talán Lengyel mag jöhetne hozzánk, amely a hazai viszonyok között eléggé megfelelne.

Ennek dacára már csak valutajavítás és a behozatal korlátozása, valamint megfelelő ellenőrzés érdekében

is, továbbá a hazai termékek lehető kiaknázása végett, idegen toboz- és magbehozatal teljes eltiltását javasolom. Az erdei fenyő elég gyakran szokott teremni, magja csirázó képességét több éven keresztül tartja meg, tehát csak rendkívüli eset lehet, hogy a hazai mag nem fedezné a szükségletet és inkább használjunk régebbi, a csirázó-képességéből bizonyos százalékot veszített magot, mint kétes származású idegent.

A behozatal eltiltása azonban célhoz csak úgy vezet, ha egyuttal a hazai termést úgy szabályozzuk, hogy csak megfelelő mag juthasson forgalomba. Ez kétségtelenül felette nehéz feladat, mert a toboztermelés, illetve tobozgyűjtés nagyszabású szervezését és szigorú fegyelmezését követeli.

Toboz gyűjtés csak az ép, egészséges és megfelelő termőhelyen álló állományokról engedhető meg, a csenevész, silány állományokról pedig szigorúan és teljesen eltiltandó. A gyűjtés egész ideje alatt megbízható szakközegnek állandóan őrködni kell ennek pontos betartása felett és a pergetőkbe csak oly toboznak szabad jutnia, amelynek kifogástalan származásáért az ellenőrző közeg szavatol. A kétes származású toboz csak tüzelőnek használható, ennek is csak a pergetőkön kívül.

Az erdőbirtokosok, a magpergetők és a gyűjtők nemcsak utasítandók erre, hanem fegyelmezett szervezetbe tömörítendőek, amelynek célja éppen a fentiek megvalósítása, ez a szervezet nemcsak a gyűjtést ellenőrzi, hanem az egész forgalmat — vétel, eladás, raktár — is.

Csak ezeknek a rendszabályoknak évtizedeken át való következetes, szigorú és hatásos keresztülvitele mentheti meg a magyar erdei fenyőgazdaságot abból a válságból, amelyben jelenleg vergődik.

Levelezés esetén válaszbélyeget kérünk!

Bedő: Erdőőr, Illés: Vadőr című műve, az Erdészeti Zsebnaptár elfogytak s az Országos Erdészeti Egyesületnél nem kaphatók!

„Az Erdő” című lap megszűnt!

Közlegelők és erdei legelők

Irta: Nagy László erdőtanácsos, érs. erdőfelügyelő

Az Erdészeti Lapok f. évi januári füzetében „A közlegelők pusztulása“ cím alatt Létz Lajos híven festi le az ugynevezett közlegelőket, melyekről igen találóan mint legelőtemetőkről emlékszik meg.

Sajnos, mindenben igazat kell adnunk a cikkírónak, mert a közlegelők és legelők egyáltalában mostoha-gyermekei nem csak a gazdáknak, a községeknek és urbéres közönségnek, de kevés kivétellel a nagybirtokosoknak is.

Már pedig országos és közgazdasági érdek, hogy azok fenntartása, rendszeres kezelése és javítása minden eszközzel és móddal biztosíttassék.

Ezt célozta a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t. c., melynek 13. §-a a vizmosásos és vizmosás veszélyének kitett területek befásításáról intézkedik; a 21. §. intézkedést tartalmaz arra vonatkozólag, hogy a legelőre hány állat bocsájtható, a területnek, mely részei, mely időben és minő sorrendben felváltva kerüljenek legeltetés alá; az 51. §-a pedig a kártékony növények kiirtását kötelezővé teszi.

Teljesen elhibázott dolog volt azonban ezek végrehajtásával az érdekelt birtokosok közgyűlését, illetve az érdekelt birtokosok közül választandó gazdasági tanácsot megbízni, mert hisz el sem képzelhető, hogy valami észszerű, jövőbe látó és országos érdekű gazdasági rendszer megállapítására a gazdasági ügyekben rendszerint analfabéta egyénekből álló kupaktanács alkalmas legyen.

Hogy ez tényleg bekövetkezett, igazolja a m. kir. gazdasági felügyelőségek szervezését tartalmazó 1912-ik évi XXIII. t. c., valamint az azzal kapcsolatos, a mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságnál való intézéséről szóló 1912-ik évi 12200. szám alatt kelt földmivelésügyi miniszteri rendelet, mely az előadói teendőket a m. kir. gazdasági felügyelőkre bizza, vagyis módot és alkalmat nyújtott arra, hogy szakértő gazda beavatkoz-

hassék gazdasági kérdésekben és irányt mutasson a helyes és okszerű gazdálkodásra, tehát a közlegelők kezelésére vonatkozólag is, valamint ellenőrizhesse is a törvényben foglaltak végrehajtását.

Nem lehet általánosságban elvitatni a m. kir. gazdasági felügyelők érdemeit a közlegelők javítása körül, de nem lehet elvitatni a volt járási erdőhivatalok és erdőgondnokságok érdemeit sem, kik káróltve egymással különösen a közlegelőkön mutatkozó vizmosások és szakadékok, valamint a kopárosodásnak induló területeken végrehajtott fásítások és talajkötésekkel igen szép eredményeket mutattak fel a múltban; hogy ez azonban országszerte történt-e nem tudom, tény az, hogy a Királyhágó tuli vidékeken alkalmam volt sok igen szép fásítást és árokkötést látni, valamint Heves és Borsod megyében számos községben is láttam sikerült vizmosáskötések és fásítások nyomait.

Sajnos azonban ma ezen műveleteknek nagyobbbrészt csak nyomai észlelhetők, a háboru és kommün alatt ezek nagyobbbrészt elpusztultak, ma pedig az egész vonalon a régi rablógazdálkodás folyik a közlegelőkön. E tekintetben vezető szerepet játszanak Borsod megye Bátor és Lelesz községek közlegelői, melyeken végig tekinteni való-ságos undor.

Hogy ilyen elvadult, megrongált, vizmosások által megszaggatott területen a majdnem minden községben megszaporodott állatállomány nem talál elég táplálékot, hogy ebből kifolyólag a gazdák szeme a szomszédos erdőbirtokos erdejére sandít, ezen nem lehet csodálkozni, mert hisz még felvilágosult és jónevű gazdáknak az erdők iránti ellenszenve már régibb keletű és erdészeti szak-körökben eléggé ismeretes (holott szerencsésnek mondható minden mezőgazdaság, melynek valamelyes kapcsolata van az erdőgazdasággal, különösen a mai viszonyok és a mai igen magas faárak mellett), de csodálkozni lehet azon, hogy egy agrárállamban nem fektetnek különös sulyt a közlegelők és általában a legelők kezelésére,

pedig ma, mikor az állattenyésztés és az állattartás fokozottabb mértéke megállapítható, nemcsak a közlegelők, hanem általában a legelők jókarban tartása, javítása és okszerű használata eminens közgazdasági és országos érdek.

És ha már országos közgazdasági érdek, miért nem lehet a törvénynek érvényt szerezni, miért ne lehetne a közbirtokosokat és általában a birtokosokat reászorítani — úgy, mint az erdőbirtokosokat — hogy a legelőterületeket a kormány által jóváhagyott gazdasági üzemterv rendelkezései szerint kezeljék és használhassák?

Miért ne lehetne a legelőterületekre a numerus clausust kötelezővé tenni és azt betartatni, míg ma ellenkezőleg, a legelőt ostoba módon túltömik állatokkal?

Miért kell az állatoknak állandóan a szerencsétlen talajt taposni, hogy esős időjárás alatt a patak alól a fű gyökere is felszínre kerüljön és miért ne lehetne ilyenkor az istállózást kötelezővé tenni?

Miért ne lehetne a legelők jókarban tartását, fogasolását valamint a tövis és kártékony növények irtását a legszigorubb rendszabályokkal végrehajtatni? és végül miért kell az egész területet állandóan végiglegeltetni, hogy az állatok a legelőn minél előbb csak tengődjenek? Ha már vannak erre vonatkozólag megfelelő törvényeink, miért sántít azok végrehajtása? Hisz nem kellene egyéb, mint a m. kir. gazdasági felügyelők hatáskörének rendeleti uton való bővítése mellett ezen törvényeket legszigorubbán és érzékeny büntetések terhe alatt végrehajtani.

Megtörtént dolog és hihetőleg másutt is történhetett, hogy egy község a közös legelőnek fele részét (150 hold) felosztotta és nagyobb részt szőlővel ültette be (a legelőnek maradt terület pedig a szokott elvadult állapotot mutatja), holott az 1894. évi XII. t.-c. 12. §-a expressis verbis kimondja, hogy osztatlan, közös tulajdont képező közlegelők csak a földmívelésügyi miniszter hozzájárulásával oszthatók fel. Persze most már a legelő nem lévén elegendő, az érseki erdőből követelnek 200 holdat és

habár az 1920. évi XXXVI. t.-c. 83. §-a szerint erdő nem képezheti kisajátítás tárgyát és habár eziránti követelésükkel ismételten elutasítottak, folytonosan kísérleteznek és kérelmükkel ostromolják a földmivelésügyi minisztert.

Aggodalmas tünet, hogy mindenütt fokozottabb mértékben, ugyyszólván követelőleg lépnek fel a gazdák erdőlegelő és erdőkisajátítási igényükkel és e tekintetben észrevehetőleg hatósági támogatásban is részesülnek, sőt a földreformnovella tervezete lehetővé is kívánja tenni az erdők kisajátítását ilyen célra. (Még csak ez hiányzik nekünk!)

Ezek után áttérek az erdőlegelőkre.

Talán elfogultsággal fognak vádolni, amidőn kijelentem, hogy az erdei legeltetésnek határozottan ellensége vagyok, mert hosszú gyakorlatom alatt erre vonatkozólag kedvezőtlen tapasztalataim vannak, látva azt, hogy tág lelkiismerettel, sablonos intézkedésekkel és tervekkel és a valóban károsítások nélkül legeltethető erdőterületek gondos kiválasztása nélkül kiszámíthatlan károk kuforrásává válhatik az erdei legeltetés. Habár szolgálataim alatt egyszersmászor a kényszernek engedve kénytelen voltam legelőerdőt tervezni, ezt mint torzszülöttet mindig elítélendőnek tartottam és egyáltalában igyekeztem az erdei legelőt megszüntetni, vagy legalább is a minimumra szorítani.

Kevésbé lehet hibáztatni a községeket vagy urbéres közönséget, ha az üzemtervi mellékhasználati terv leple alatt erdejüket a legeltetéssel tönkreteszik, mint a nagybirtokosokat, kik ugyanazt teszik, kiknek azonban ezen ténykedésük mindenestre súlyosabb elbírálás alá esik.

Az egyedüli állat, melyet szívesen látok az erdőben (előkészítő vágásokban, vágható koru és kihasználás előtt álló állományokban), a sertés, mert nyilvánvaló, hogy a szálerdők természetes felujtása körül hasznos szolgálatot tehet.

Heves és Borsod megyében a birkatenyésztés különösen dédelgetett tenyésztési ág volt és most is az, de különösen most, amikor a gyapju ára állandóan emelkedik.

Érthető, hogy a nagybirtokosok ezen előnyt kihasználni igyekezve, a birkaállományt egyre szaporítják, azonban arra nem gondolnak, hogy amilyen arányban a birkaállományt szaporítják, oly arányban a legelőterület nagybirtásáról is gondoskodjanak. Majd kisegít az erdő! Ugy sem árt meg neki a legeltetés! Kevés kivétellel ez a gazdák felfogása.

Heves és Borsod megye területén az erdők nagy része sarjadzás által ujult fel úgy ahogy, holott a legtöbb üzemterv a szálerdőüzemet fokozatos felujítással írja elő. Elszomorító látványt nyújtanak ezek az erdőterületek, melyek 20—30 év előtt tarrá vágattak és felujultak (?), mert ezek a kiméletlen birkalegeltetés áldozatai lettek. Egy többől nőtt 3—4—5 elcsenevészedett, girbe-görbe egyed alkotja a 0.4—0.6 sűrűségű állományt; biológiai tünetnek tartom azt a jelenséget, hogy az alsó sarjak többnyire a földön kusznak, ilyképen igyekeztén életerének, a gyökereknek folytonos taposása és sérülése ellen védekezni; ott, ahol a sarjak mellett életképes magról kelt ujlulat volt, vagy ahol a gondos erdész igyekezett a természetten ültetéssel, vagy vetéssel segíteni, ott lerágva, letaposva tengetik szomoru életüket a fiatal fácskák, várva biztos halálukat. Azonkívül a folytonos taposás által a talaj kőkeménnyé vált.

Ilyen erdőkben egy emberöltő sem elég a régi hibák helyrehozatalára!

A gazdasági üzemtervek kiegészítő részét képező mellékhasználati tervnek megállapításánál szakítani kell a régi gyakorlattal, mely elegendőnek tartotta az 5—10 évi elő- és 10—20 évi utótilalmat. Általánosságban ez direktíva lehet ugyan, hanem szabályul nem állítható fel olyképen, hogy az ezen kategóriába nem eső faállományok mind legeltethetők. Az erdőrendezőnek kötelessége volna gondosan mérlegelni, melyek azon erdőrészek, ahol a legeltetés nem tehet kárt sem a jelenben, sem a jövőben és e tekintetben inkább legyen pesszimista, mint optimista; sok-sok bajnak lehetne elejét venni a talaj, a fekvés, a növekedés és általában az állomány általános állapotának mérlegelésével.

Az állami kerületi erdőrendezők, valamint a kir. erdőfelügyelőségek feladatát képezné, úgy az általános irányelvek megállapításánál, mint az üzemtervek megvizsgálásánál a tervezett mellékhasználati, különösen a legeltetésre előirányzott területeket szigorúan megvizsgálni, illetve megsejmlélni és a legeltetést az üdvös cél érdekében lehetőleg korlátozni.

Homorodjánosfalvi Sándor Jenő

m. kir. főerdőtanácsos (1872—1923)

A magyar erdészethez újból gyásza van. A kéréselhetetlen halál ismét elragadott egyet legjobbjai közül, — aki odaadó munkássággal, lelkes ügyszeretettel buzgólkodott egész életén keresztül a magyar erdőgazdaság szolgálatában.

Sándor Jenő korai elhunytá vesztesége az erdészeti szaknak s különösen a kincstári erdőgazdaságnak, vesztesége az Országos Erd. Egyesületnek is, melynek az utóbbi években tevékeny választmányi tagja volt.

A hivatalos életben a szorgalom, a becsületesség, a rendszeret és korrektség jellemezték. A társadalmi életben pedig szeretetreméltó, megnyerő modorával, nemes és nyílt s erősen sovínista magyar jellemével, sokszor szíporázó elmésségével mindenütt, ahol megfordult, szeretetet és tiszteletet vivott ki magának.

Pályáját rajongásig szerette. Amikor a gyilkos kór ágyba döntötte, akkor is az fájt neki leginkább, hogy nem mehet többé erdőbe. — Ravatalánál *Józan Miklós* unitárius esperes magas szárnyalatu imája után, a kartársak nevében *Kaán Károly* h. államtitkár bucsuzott el tőle, meleg szeretettel jellemezve őt, mint kartársat és mint embert. — Sirjánál pedig a hazájukat veszített székely testvérei nevében *Egerházy Lajos*, Erdélyből kiüldözött ref. esperes mondott gyönyörű bucsuztatót.

Homorodjánosfalvi *Sándor Jenő* ősi székely nemes családból származott, anyai ágon unokája volt a Maros-

vásárhelyt vértanuhalált halt Martonosi Gálffy Mihálynak. Az udvarhelymegyei Székelykeresztúron született 1872 jan. 6-án. Középiskoláit a székelyudvarhelyi ref. kollegiumban végezte 1889-ben. Ezután Selmecebányára ment az erdészeti akadémiára. Az akadémia elvégzése után szolgálatát a szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál kezdte meg; az államvizsga letétele után mint erdőgyakornok és erdészjelölt szolgált a besztercebányai és kolozsvári erdőigazgatóságoknál és a bustyaházi erdőhivatalnál. 1901-ben lett m. kir. erdész a kolozsvári erdőigazgatóság központi szolgálatában. 1905-ben a bustyaházi erdőrendezés vezetésevel bízott meg. Később mint főerdész, rövid ideig Görgényszentimrén mint erdőgondnok, majd Orsován mint kerületi megbízott teljesített szolgálatot, míg 1914 április havában főerdőmérnöki minőségben a földmivelésügyi miniszt. I. B. főosztályába rendeltetett be, ahol a kincstári gazdasági ügyek osztályában érvényesítette a külső szolgálatban szerzett bő gyakorlati ismereteit. Egyideig Kaán K. h. államtitkár mellett az Erdő- és Faügyek Orsz. kormánybiztosságánál is dolgozott.

1918-ban erdőtanácsossá, 1921-ben pedig főerdőtanácsossá neveztetett ki.

K Ü L Ö N F É L É K

Személyi hírek. A Kormányzó Ő Főméltósága a m. kir. földmivelésügyi miniszter előterjesztésére az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában *Ráduly János* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott főerdőtanácsost miniszteri tanácsossá, *Hamernyik Béla* főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőtanácsost és *Jakab István* erdőtanácsost főerdőtanácsosokká kinevezte, továbbá *Lehrmann Béla* és *Földváry Miksa* erdőfelügyelőknek a főerdőtanácsosi címet és jelieget, végül *Pukács Endre* erdőtanácsosi címmel felruházott főerdőmérnöknek az erdőtanácsosi jelleget adományozta.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter kinevezte *Szeccsödy József*, *Mayer Aurél* és *Baumann Béla* főerdőmérnököket a VII. fizetési

osztályba erdőtanácsosokká, *Botos Géza*, *Kalmár Elemér*, *Tóber Samu* és *Biró Jenő* erdőmérnököket főerdőmérnökökké, végül *Borovszky Pál* segéderdőmérnököt erdőmérnökké.

A Kormányzó Ő Főméltósága a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Bund Károlyt*, az O. E. E. titkárát közalapítványi főerdőtanácsossá nevezte ki.

Halálozások. A földmivelésügyi minisztérium tisztikarát és az O. E. E.-et súlyos veszteség érte két régi rokonszenves tagjának váratlan halálával. *Kovács Aladár* és *Szokolóczy József* ny. min. tanácsosokat szolgáltatta el a sors kérlelhetetlen rendelkezése az elők sorából, kik mindketten még nem régen ügybuzgó munkásai voltak a magyar erdésznek. *Kovács Aladár* szolgálatának javarészét a lippai m. k. főerdőhivatal kerületében, *Szokolóczy József* pedig Máramarosban (Németmokra) töltötte, de mindkettő nyugalombavonulásukig már hosszabb idő óta a kincstári erdők központi adminisztrációjánál működtek. Emlékezetüket a magyar erdészet kegyeletesen megőrizni! — *Polgár József*, az O. E. E. rendes tagja elhunyt. Béke hamvaikra!

Változások az Országos Erdészeti Egyesület személyzetében. *Gaal Károly* kir. tanácsos, a Gazdasági Munkáspénztár ny. osztályvezetője és az O. E. E. pénztárosa f. é. július hó végével ez utóbbi állásáról lemondott. Az egyesület legrégibb tisztviselőjét veszteli el távozásával, aki 1889 óta, tehát több mint három évtizeden át példás odaadással, meleg ügyszeretettel és ritka munkabírással látta el a reá bízott teendőket. Eleinte mint irodatiszt, majd mint irodavezető, 1905 óta pedig mint pénztáros működik s különösen ebben az utóbbi felelősségteljes és terhes állásban pontos és lelkiismeretes munkájával, amely vajmi gyakran messze a hivatalos órákon túl is lekötötte, méltán reászolgált az egyesület elismerésére és hálájára. Sajnálattal látjuk kíválni kipróbált munkaerejét az egyesületi tisztikarból!

A legközelebbi jövőben lemondás következtében távozik *Lehoczky János* min. irodafőtiszt is az egyesületnél betöltött irodatiszti állásából. Az 1912. év eleje óta állott az egyesület szolgálatában, ahol munkakörét szintén odaadással és nagy szorgalommal látta el.

Az O. E. E. hivatalos órái *Bund Károly* egyesületi titkárnak közalapítványi főerdőtanácsossá történt kineveztetése következtében egyelőre csakis délután 4—7 óra között lesznek.

Főiskolai hírek. A m. k. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola valamennyi rendes tanára az V. fizetési osztályba soroz-

tatott. Ezzel egyfelől a tanári kar régi óhaja teljesült, másfelől a főiskola egyetemi színvonala is határozottabb kifejezésre jut. — A Roessemann és Kühnemann R.-T. budapesti igazgatósága a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola ut- és vasutépítési tanszéke részére vasuti fénymásolatu rajzokat küldött.

Erdei kihágások gyors letárgyalása. Az Erdészeti Lapok 1922. évi november havi füzetében közöltük a belügyi miniszter urnak az erdei kihágások és az erdőkre vonatkozó kivételes jogszabályokba ütköző kihágások tárgyalása és az ítéletek végrehajtása tárgyában 131525—1923. B. M. szám alatt a törvényhatóságok első tisztviselőihez, valamint az államrendőrség főkapitányaihoz intézett körrendeletét.

Miután az egyes rendőri büntető bíróságok még most sem fordítanak kellő gondot ezen kihágások körüli eljárásra s az idézett körrendelet ellenére az eljárást még ma is késedelmesen folytatják le, a földmivelésügyi miniszter ur felkérésére a belügyi miniszter ur 84830—1923. B. M. szám alatt újabb körrendeletben utasítja az I. fokon eljárni hivatott rendőri büntető bíróságokat, hogy az említett kihágási ügyekben az eljárást soron kívül sürgősen folytassák le és a jogerős ítélettel kiszabott büntetést késedelem nélkül hajtsák végre. Vajha e körrendeletnek meg lenne a kívánt eredménye. (Pu.)

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

I.

Hirdetmény.

Az 1923. évben az őszi erdészeti államvizsga 1923. évi november hó 19-én és a rákövetkező napokon fog megtartatni. Az 1923. év őszen erdészeti államvizsgát tenni szándékozók felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket az ehhez szükséges engedély iránt a földmivelésügyi minisztérium erdészeti főosztályának címére (Budapest, V., Országház-tér 11. sz.) legkésőbb 1923. évi augusztus hó végéig küldjék be.

Az erdészeti államvizsgához bocsátásra azok is igényt tarthatnak, akik az előirt gyakorlati szolgálattal nem rendelkeznek, ha igazolják azt, hogy a gyakorlati szolgálatban mutatkozó hiányosság önhibájukon kívül, valamely — a háborúval kapcsolatos méltánylást érdemlő ok következtében állott elő.

Budapest, 1923 augusztus hóban.

M. kir. földmivelésügyi minster.

II.

KÖRRENDELET

valamennyi kir. erdőfelügyelőségnek, az erdei- és feketefenyő tobozgyűjtésnek, magtermelésnek, valamint az erdei- és feketefenyőmag forgalombahozatalának szabályozásáról.

84750/1921. földmiv. min. — Az ország megcsonkítása óta fenyőerdőinkből csupán a dunántúli erdei fenyő- és feketefenyő-állományok maradtak meg olyan minőségben és kiterjedésben, hogy azokból magottermő években a hazai mesterséges erdőtelepítéshez és csemeteneveléshez szükségelt vetőmagmennyiséget összegyűjthetjük, bővebb magtermés esetében pedig erdei fenyőmagból még kivitelre is jelentékeny mennyiséget juttathatunk.

A fenyőtobozgyűjtést és annak kipergetését ezidőszertől kizárólag magáncégek gyakorolják, melyeknél a szabad verseny minden irányban korlátlanul és sokszor az erdőgazdaság érdekeinek rovására érvényesülhetett.

Megtörtént, hogy egyes magkereskedők hazai eredetű erdei fenyőmag neve alatt francia származású magot hoztak forgalomba, amelyből az eddig szerzett tapasztalatok által beigazoltan egészséges és értékes erdei fenyőállományt nevelni nálunk nem lehet.

Másrészt magpergetőink arra sem fordítottak elég figyelmet, hogy a kipergetésre szolgáló tobozokat jó termőhelyen nőtt, egészséges, kifogástalanul fejlődött és kizárólag érett koru anyafákról szedjék, amennyiben napirenden volt, hogy a magpergetők megbízottai pl. a dunántúli vidéken a vasuti töltések mentén az elhagyott anyaggödrökben, elhanyagolt legelőkön és silány talaju, ritkás erdőkben csenevészén nőtt, földig ágas, girbe-görbe egyedeknek összegyűjtött apró tobozait szedték össze.

Ilyen eljárás nemcsak a hazai erdőgazdaságnak okoz hosszú időre kiható kiszámíthatatlan károkat, hanem ennek folytatása a már kéteshírű magyarhoni fenyőmag külföldi becsértékének további lerontására vezetne.

Szükségesnek tartom ezért, hogy a fenyőmagpergetéssel foglalkozó cégek közvetlen összeköttetésbe lépjenek azokkal az erdészeti uradalmakkal, amelyeknek rendszeres gazdaságában kellően gondozott, nagyobb kiterjedésű, idősebb koru erdei- és feketefenyőállományok vannak és hogy ezek az uradalmak viszont magottermő években a fenyőmagpergetéshez a fentiek

szerint megkívánt kifogástalan minőségű fenyőtoboztermés közvetlen beszerzésére a magpergető vállalatoknak módot nyujtsanak.

A hazai erdőgazdaságban nagyjelentőségű erdei fenyő megtelepítéséhez szükséges vetőmagnak kifogástalan minőségben leendő biztosítása és az országból kivihető fenyőmag jó hírének megszilárdítása érdekében: egyrészt az erdei fenyőmagnak a vámkülföldről való további behozatalát engedélyezni nem kívánom, másrészt pedig gondoskodni óhajtok arról, hogy ugy a belföldi szükségletek fedezésére, mint a kivitelre termelt fenyőmagvak, állami ellenőrzés mellett, csakis jó termőhelyen nőtt, egészséges és magzókort elért fákról gyűjtött, kellően beérett tobozokból pergettessenek.

Ebből kifolyólag felhivom a kir. erdőfelügyelőségeket, hogy kerületében a jobb talajon álló és tobozgyűjtésre megfelelő minőségű és koru erdei- és feketefenyőállományok birtokosait, minden kínálkozó alkalmat felhasználva, igyekezzék felvilágosítani az erdei fámagvak összegyűjtésének nemzetgazdasági fontosságáról és jövedelmező voltáról. Igyekezzék egyuttal odahatni, hogy az erdőbirtokosok a hazai magkereskedőkkel közvetlen üzleti összeköttetésbe lépve, az erdei vetőmagvakat erdészeti alkalmazottaik vezetése mellett vagy házilag gyűjtessék össze, vagy pedig, ha a magvak összegyűjtését a vevő emberei végzik, a gyűjtési munkát saját alkalmazottai által ellenőriztessék, különös figyelmet fordítva arra, hogy erdei vetőmagot, illetőleg fenyőtobozt csakis jó termőhelyen nőtt, elég idős, kifogástalan alakú, egészséges fákról, a tenyészévad végeztével és akként szedjenek, hogy az anyafákat felesleges sérülésektől kellően megkíméljék.

Utasítom továbbá a kir. erdőfelügyelőséget, hogy az erdei vetőmaggyűjtést és a fenyőtoboztermelést és szállítást saját hatáskörében is állandóan éber figyelemmel kísérje és ha valahol azt tapasztalna, hogy a mag- vagy tobozgyűjtés silány termőhelyen nőtt, beteges egyedekről történik, az érdekelt magkereskedőket hívja fel azonnal a gyűjtés beszüntetésére, figyelmeztesse arra is, hogy az ilyen magot át ne vegye és forgalomba ne hozza. Abban az esetben pedig, ha valamelyik magkereskedő a kifogásolt mag- vagy tobozgyűjtést a figyelmeztetés ellenére továbbra is folytatná, vagy meg nem felelő fákról gyűjtött magot tudva forgalomba hozna, erről hozzám a körülmények ismertetésével esetről-esetre részletes jelentést tegyen.

Ezek után felhívom a kir. erdőfelügyelőséget, hogy ezt a rendeletemet a kerületében működő magkereskedőkkel avval a figyelmeztetéssel közölje, hogy annak rendelkezéseit szem előtt tartani el ne mulasszák és ismeretlen száramzásu erdei vetőmagot eladásra vagy fenyőtobozt kipergetésre felelőtlen egyénektől át ne vegyenek, mert abban az esetben, ha beigazolást nyerne, hogy egyik-másik magkereskedő a fent előadottak figyelmen kívül hagyásával nem megfelelő minőségű fákról szedett és éretlen vetőmagot gyűjtetett vagy vásárolt össze, vagy pedig valamelyik magpergető vállalat kifogásolt minőségű, értéktelen fenyőtobozt dolgozna fel és ebből nyert silány és tenyésztésre alkalmatlan fenyőmagot hozna forgalomba, a hibásnak bizonyult céget az állami famagyszállításból kizárom és az ellene felmerült kifogásokat az erdei famagvak kivételére vonatkozó engedélyek tárgyalásánál is mérlegelni fogom.

Értesítse végül az érdekelt magkereskedőket, hogy ki nem pergetett fenyőtobozra kiviteli engedélyt adni a jövőben nem fogok, mert fontos államháztartási érdeknek tartom, hogy belöldi magpergető vállalataink ezeket a készleteket maguk dolgozzák fel és magyar erdei fenyőmag ily módon csakis kész állapotban és megbízható minőségben kerüljön kivitelre.

Budapest, 1923. évi március hó 12-én.

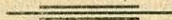
A miniszter helyett:

Kaán,
n. államtitkár.

Levelezés esetén válaszbélyeget kérünk!

Bedő: Erdőőr, Illés: Vadőr című műve, az Erdészeti Zsebnaptár elfogytak s az Országos Erdészeti Egyesületnél nem kaphatók!

„Az Erdő“ című lap megszűnt!

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1923. évi július havában.

A rövidítések magyarázata:

Az akácfa monografiája	= Am.	Goldmann Henrik alap.	= GHa.
Alapítványi kamat	= ak.	Hazánk házi faipara (Gaul Károly) =	H. F.
Alapítványi tőketörlesztés	= att.	Hirdetési díj az E. L.-ban	= hd.
Alapítványi tőkekiegészítés	= attkg.	Hirsch Istvánné, szül. Kraft Anna	
Altiszti segélyalap	= Asa.	segélyalapítvány	= H. I. a.
Áttutó bevétel	= ab.	Hozzájárulás	= Hj.
Báró Bánffy-D.-alapítvány	= BBa.	Időközi kamatok (takarékpénztári) =	ik.
Bedő-Albert-alapítvány	= BAa.	Készpénzalapítvány	= k. a.
Bükkfüzfa romlása stb.	= Btr.	Külföldi faemek tenyésztése	= Kft.
Egyéb bevétel	= Egyv.	Lakbér.	= lb.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	= EL.	Lapdíj (Erd. Lapok)	= ld.
Erdészeti rendeletek tára.	= Ert.	Legelő-erdő berendezése	= M. L.
Erdészeti zsebnaptár	= Npt.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	= EOT.
Erdészeti jelvény	= Jlv.	Népszerű növénytan	= N. Nvt
Erdészeti géptan	= Gt.	Nyugdíjalap	= Ny. a.
Erdőmíveléstan	= Em.	Perköltség	= Prk.
Erdőrendezéstan (Bel.)	= Rz.	Postaköltség	= pk.
Erdőgazdasági problémák	= Epr.	Rendkívüli bevétel	= rb.
Erzsébet-királyné-alapítvány	= E. a.	Szantner Gyula-alap	= Sza.
Értékpapírok kamatai	= Ek.	Tagsági díj	= td.
A fenyőfélék fájának összehasonlító		Tangens-táblázatok	= Tt.
szövevénye	= Fösz.	Gr. Tisza-Lajos-alapítvány	= TLa.
Fából készült cukor és alkohol	= Fca.	Wagner Károly-alapítvány	= WKa.
Fatömegtáblák	= Ftb.	Üzemtervi nyomtatványok	= üz.
I. Ferenc József-alapítvány	= I. F. J. a.	Üzemköltségek	= ük.

Ambrózy-Migazzi István gr. ak. 504.—, pk. 20.—, Andrassy György gr. ehiv. üz. 2850.—, pk. 800.—, Ajtai Sándor td. 1000.—.

Baka Ferenc Rz. 240.—, Bojtor N. ld. 200.—, Brassói-cellulóze-gyár llt. 10.000.—, Békly Albert td. 250.—, Barthos Gyula ak. 1000.—, Bárdos József td. 2020.—.

Csopay Kornél ak. 400.—.

Drexler János ld. 1000.—, Devecseri urad. pk. 150.—, Deber-tolis Ferenc hd. 3600.—, Debrecen sz. kir. város ak. 500.—, pk. 20.—, Eszterházy hercegi erdőgazd. üz. 15.600.—, pk. 1170.—.

Fejér József Epr. 250.—, pk. 50.—, Földmiv. min. ld. 3000.—, hd. 2401.—, hd. 4955.—, Epr. 26.260.—, Fridrik Árpád üz. 600.—, td. 700.—, Faért. hív. ld. 150.—, WKa. 300.—, Fehér Dániel dr. td. 1000.—, Fekete Zoltán td. 250.—, Flóra István ld. 300.—, Fülöp Jó-zsiás Szász-Kóburg Gothai hg. hj. 200.000.—.

Gróf József ld. 300.—, Gromann József ld. 300.—, Gyalog Já-nos ld. 300.—, Gödöllői erdőhiv. hd. 1345.—, Gaál Károly ak. 1000.—, Gere Ignác ld. 300.—, Günther József td. 748.—, pk. 20.—, Gáspár János ld. 750.—.

Hajdu Gyula Rz. 240.—, Ftb. 180.—, Hárs István ak. 504.—, pk. 20.—, Horváth Lajos hd. 300.—, Harkó Lajos td. 1500.—, Hj. 10.000.—, Héderváry uradalom Epr. 250.—, pk. 200.—, ifj. Hadházy Lajos ld. 300.—, Horváth Gyula ld. 300.—.

Hosvay Lajos ak. 375.—, Ivanich Ferenc td. 1000.—, Irinyi Aurél üz. 540.—.

Juriss József td. 560.—, Jirovecz Emil ld. 300.—, Jákoj Endre ak. 1000.—.

Kisbéri méntelep Epr. 500.—, pk. 100.—, Koller József td. 500.—, ifj. Kleiszner Károly ld. 1500.—, Kovassy Kálmán td. 500.—, Kat. erdőgondnokság üz. 300.—, pk. 220.—, Kecskemét város hd. 961.—, hd. 2687.—, Klausberger József td. 1400.—, Kronberger faipar

rt. Ilt. 50.000.—, Kardos Ferenc ld. 600.—, Kelemen Jenő td. 1000.—, Kegyes taritórend hd. 5975.—, Koós István Epr. 250.—, Kőfalussy Győző td. 500.—, Kozarits György td. 100.—, Kelle Arthur td. 1500.—, Kaán Károly ak. 1000.—, Kondér István td. 1000.—, Fősz. 600.—, EOT. 600.—, Epr. 250.—, Btr. 20.—

Lux Zoltán Epr. 250.—, td. 750.—, Lumcz Géza dr. td. 1000.—, Epr. 750.—, pk. 250.—

Moyses Ferenc td. 180.—, pk. 20.—, Magy. Ált. Köszénbánya Rt. Epr. 1000.—, pk. 200.—, Magyar Miklós ld. 1000.—, Magyar Pál Epr. 250.—, Miskey István Rz. 320.—, Metternich Sándor hg. eh. Epr. 750.—, pk. 250.—, Metzger Rezső br. Rz. 240.—, HF. 90.—, Gt. 120.—, ML. 90.—, Ft. 60.—, Am. 180.—, Matkovics Alajos ld. 300.—, Máté István ld. 1200.—, Magy. Foresta rt. Ilt. 10.000.—, Miskolci erdőhivatal üz. 945.—, pk. 316.—, Rz. 320.—, Kf. 120.—, Btr. 30.—, Ftb. 240.—, Fősz. 800.—, Gt. 180.—, ML. 120.—, Kft. 120.—, Ft. 80.—, EOT. 800.—, Am. 240.—, Tc. 80.—, Ld. 5300.—, pk. 3548.—, Molcsány Gábor td. 1400.—, pk. 20.—, Mózs Ferenc üz. 840.—, pk. 276.—, Montenouvo Nándor hg. hj. 100.000.—

Nagy László üz. 1200.—, pk. 480.—, Nagy Dezső td. 1200.—, Nagykanizsa város üz. 2700.—, pk. 300.—, Neuschloss nasici tanninyár rt. Ilt. 10.000.—, Nagy Lajos ld. 900.—

Orbán Lajos ld. 200.—, Országos Fatermelő R.-T. Ilt. 100.000.—, Oltóssy Győző hd. 1000.—

Przechoda Pál td. 680.—, pk. 20.—, Pászthory Ödön td. 400.—, Papp Sándor td. 520.—, pk. 20.—, Preiner József ld. 1200.—, Petrásch Ferenc ld. 600.—, de. Pottere Gerard ak. 750.—, ak. 250.—

Remann Ferenc ak. 544.—, pk. 20.—, Ryll Viktor td. 100.—, pk. 20.—, Rutz H. hd. 800.—, Radoczky Mihály td. 1200.—, Roth Gyula td. 1000.—, Rochlitz Dezső ak. 1000.—

Szabó Sándor dr. td. 200.—, Sklensky Ferenc üz. 300.—, Am. 180.—, Szalay Géza dr. ak. 500.—, Szabó Benedek üz. 600.—, Szabó Ignác td. 560.—, Schmilliár Károly pk. 200.—, Schultz Károly dr. hd. 1649.—, td. 1000.—, Schulhof és Hecht td. 1000.—, Hj. 1000.—, gr. Széchenyi István erdőszete ld. 900.—

Torma János üz. 440.—, pk. 510.—, ld. 900.—, Tóth Mihály ld. 300.—, Tóth Ferenc ld. 600.—, Tóth N. Kft. 120.—, Tihanyi Apátság üz. 600.—, pk. 334.—, Tomasovszky Inre td. 1500.—, Thobiás Gyula dr. ak. 1000.—

Ulreich Gyula td. 1000.—

Varga József hd. 300.—, ld. 1200.—, Vadász József Fősz. 600.—, Gt. 120.—, pk. 540.—, Vajka János ld. 300.—, Végh Gyula td. 750.—

Wenckheim Dénes eh. üz. 3000.—, pk. 400.—

Zichy Béla gróf Hj. 100.000.—, Ziegelhoffer András ld. 300.—, Zabolai Faipar rt. Ilt. 10.000.—

**Az „Erdészeti Lapok“ 1923. évi VIII. füzetének
HIRDETÉSEI.**

**Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.**

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint 80 korona. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 14000 K.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egy-
ségárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Apró hirdetéseknel egy szó 50 K, álláskeresői hirdetéseknel 20 K.
Külön mellékletek megegyezés szerint.

Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő Részvénytársasága

Budapest IX, Calvin-tér 7. sz.

Elvállalja termelt, tövönálló vagy feldolgozott fakészletek bizományi értékesítését,, vesz és elad bármily mennyiségű tűzifát és fűrészelt anyagokat. Értékesítési kérdésekben
készséggel áll az erdőbirtokos
és erdőtiszt urak rendelkezésére.

(2. XI. 6.)

A vadászatban is teljesen jártas, szakvizsgázott, józan, megbízható erdőőrt felfogad az uradalmi erdőhivatal Diósjenőn (Nógrád-megye). (9.)

Fenyőgallyat bármily mennyiségben veszek. Fenyőerdő tisztítását elvállalom. Sürgős ajánlatokat alábbi címre kérek: Debertolis Ferenc virágkereskedő, Budapest, IV., Vármház-körut 14., I. 4. (4. III. 1.)

Tölgy-, bükk-, nyár-, hárs-,
DIÓ-GÖMBFÁT

és egyéb keményfarönköket is
 bármely mennyiségben vásárol

Furnérgyár és Keményfatermelő rt. Bpest IX, Csont-u. 1.

Uig. 31—36/1923.

Faeladási hirdetmény.

A Fülöp Józsiás szász coburg és gothai herceg ur ő fensége borsodvármegyei edelényi hitbizományi erdejének 1923. évi vágásában termelt faanyagokból a termelés helyén fekvő

1000	ürm.	hasáb,
300	„	dorong tűzifa
364	„	rovatfa,
60	m ³	szálfa és
323.46	„	bányafa

a herceg ur ő kir. fensége utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett folyó évi augusztus hó 28-án délelőtt 11 órakor az uradalmi igazgatóságnál, Budapesten, VI., Aradi-utca 59 sz. alatt tartandó nyilvános zárt ajánlatu verseny útján el fog adatni.

A verseny feltételei az uradalmi igazgatóságnál s az edelényi erdőhivatalnál délelőtt 10—12 óra között betekintheők.

Az erdőhivatal intézkedik aziránt is, hogy az eladás tárgyát képező faanyagok a kimutatásokba való betekintés mellett az érdeklődőknek megmutattassanak.

A terület, amelyen a faanyagok fekszenek, az edelényi vasuti állomástól mintegy 6—7 kilométer távolságban van.

Budapest, 1923. évi július hó 15-én. (6)

Uradalmi igazgatóság.

Legjobb csemegegyümölcs az

őszibarack

Legkitünőbb fajtákban elsőrendű oltványokat szállít

UNGHEVÁRY LÁSZLÓ RT.

gyümölcsfaiskolája

Czepléd

Viszonteladók kerestetnek. Őszibarack és egyéb gyümölcsfákról kérjen árjegyzéket!

Pályázati hirdetés.

A veszprémi káptalani uradalom segéderdőmérnöki állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak róm. kath. vallásu, erdőmérnöki főiskolát végzett, államvizsgái oklevéllel bíró egyének, kik az erdőrendezésben jártasok és az új erdőrendezési munkálatok önálló elvégzésére képesek. Próbaidő 1 év. Az állás folyó év szeptember hó 15-én elfoglalandó.

A sajátkezűleg irt pályázati kérvény, mely a nagyságos és főtisztelendő káptalanhoz címzendő, folyó évi augusztus hó 31-ig a veszprémi káptalan erdőhivatalához Veszprém, Pajta-utca 2. szám nyújtandó be. A pályázati kérvényhez melléklendő: keresztlevél, erdőmérnöki főiskolai leckekönyv, erdőmérnöki államvizsgái oklevél, orvosi bizonyítvány jó látó- és hallóképességről, erkölcsi bizonyítvány, melyben a kommunizmus ideje alatti viselkedés is igazolandó és a gyakorlati alkalmaztatási bizonyítvány.

Javadalmazás: készpénz évi 4000 korona, drágasági pótlék évi 480 kg. buza pénzértéke negyedévi részletekben, 1 magyar hold föld használata vagy helyette 8 q árpa, 2 drb 3 hónapos malac, jutalék annyi, mint az I. oszt. gazdasági segédtszteké, jelenleg circa 60.000 korona, természetben lakás, 8 ürm. tűzifa. Elelmezésre kap ezenkívül évenként 400 kg. buzát, 300 kg. rozst, 300 kg. burgonyát, 26 kg. főzeléket, 200 liter bort, 39 kg. sertéshust, 39 kg. birkahust, 26 kg. zsirt, 365 liter tejet, 8 ürm. tűzifát. Véglegesítés esetén nyugdíjjogosultság. Veszprém, 1923 augusztus 4.

(8.)

Káptalani erdőhivatal.

Erdőőri szakvizsgát tett 33 éves, jó megjelenésű, egygyermekes, katonaviselt erdőőr, ki hercegi uradalomban mint erdőaltiszt hosszabb ideig szolgált, jó bizonyítványai vannak, kitűnő vadász, dúvadírtó, apró vadtenyésztést és a méhészetet szakszerűen kezeli, az erdészlet legmesszebbmenő követelményeinek megfelelő, csemetekert kezelését érti, a vadóvást a legnagyobb figyelemmel ellenőrzi. Október 1-ére vagy január 1-ére állást keres. Cím: Varga József erdőőr, Böleske (Tolna m.). (10)

Pagonykezelői vagy erdészi állást keres erdészcsaládból származó, 36 éves, róm. kath. vallásu, nős, 20 évi gyakorlattal, magyar és tót nyelvismereettel bíró m. kir. főerdőőr, ki az erdészlet, vadászat, gyümölcs-, méh-, pisztráng- és pontytenyésztés, továbbá a szőlészet összes teendőit szakszerűen érti. Az erdőrendezés munkálatait kisebb pagonyokra vonatkozólag felelősség terhe mellett végzi, ugyancsak irodai teendőkben és földmérésben teljes jártassággal bír. Állást bármikor elfoglalja. Cím: Braunsteiner Gyula m. kir. főerdőőr Tés Veszprém vm. (11)

Segéderdészti, vagy esetleg gyakornoki állást keresek. A tatai m. kir. erdőgazdasági szakiskolát 1923. évben végeztem, (20 éves), azonnal szolgálatba állanék. Cím: Urbán Gyula, Báránd (Biharm. (7.)

Erdőlegénynek, gyakornoknak óhajtom bejuttatni uradalomba 19 éves, értelmes, jómegjelenésű, erős testalkatu fiamat, ki erdőgazdasági szakiskolába készül. Megbízhatóságáért szavatolok. Oltósy Győző fővadász, Esztergom. (5.)

Jó főiskolai végzettségű, fiatal, nőtlen, katonaviselt *okleveles erdőmérnök*, ki a magyar, német, olasz nyelvet beszéli, megfelelő kereskedelmi ismeretekkel rendelkezik, keres alkalmazást erdőbirtok, faipar vagy fakereskedelmi vállalatnál. Címe: Jászai Béla, Veszprém. (12.)

Kétéves szakiskolát végzett és *szakvizsgázott uradalmi erdész* állást keres október 1-ére, 29 éves, nő, rom. kath., jó bizonyítványokkal rendelkezik. Erdészeti, mezőgazdaság és a vadtenyésztés terén szakember. Cím: Matkovics Alajos, Ape, Heves vm. (13.)

A szentendrei polgári fiuinternátusba elemi- és polgári iskolai tanulók havi 1 q buzaár fizetése mellett felvétetnek. Prospektust küld az igazgatóság. (14.)

Veszek kisebb-nagyobb tételekben 2—3 cm. vastag és 135 cm. hosszú, egészséges, téli vágású, amerikai kőrisbotokat. Budapest, VII., Erzsébet-körút 1. szám. Bárdos József. (15.)

Az „Erdészeti Lapok“ 1923. évi VIII. füzetének tartalma:

	Oldal
ROTH GYULA: A magyar erdei fenyőgazdaság kérdéséhez	287
NAGY LÁSZLÓ: Közlegelők és erdei legelők	293
Homoródjánosfalvi Sándor Jenő. 1872—1923	298
KÜLÖNFÉLÉK: Személyi hírek. — Halálozások. — Változás az O. E. E. személyzetében. — Az O. E. E. hivatalos órái. — Főiskolai hírek. — Erdei kihágások gyors letárgyalása	299
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK: I. Hirdemény az őszi erdészeti államvizsga tárgyában	301
II. Körendelet az erdei- és feketefenyő tobozgyűjtésnek, magtermelésnek, valamint az erdei- és feketefenyőmag forgalombahozatalának szabályozásáról	302
Az O. E. E. pénztáránál teljesített befizetések 1923 július hóban	305
HIRDETÉSEK	I-IV